

ТЕХНОЛОГІЯ ПОСТАНОВКИ БЮДЖЕТУВАННЯ НА МАЛИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

М.О. Ананська, здобувач

Одеський національний політехнічний університет, м. Одеса

В сучасних умовах, постійних змін зовнішнього середовища бюджетування, як технологія управління розвитком підприємства, фінансового планування, обліку і аналізу доходів і витрат та руху грошових коштів, дозволяє своєчасно врахувати всі внутрішні і зовнішні фактори, що забезпечують сприятливі умови для функціонування і розвитку підприємства [1].

Бюджетне планування покликане сформулювати на альтернативних засадах оптимальні кількісні механізми реалізації обраних заходів щодо виконання планових показників підприємства з метою досягнення цілей та реалізації стратегії організації [2].

Існуючі теоретичні засади і практичний досвід постановки бюджетування на зарубіжних та вітчизняних підприємствах, здійснюється шляхом впровадження трьох основних етапів:

- технології, яка містить: мету і задачі, види бюджетів, схеми консолідації, формати бюджетів, принципи бюджетування;
- організації, а саме: побудови фінансової структури, визначення регламенту бюджетування і бюджетного контролю, розподілення функцій і відповідальності між рівнями управління, вибору шагу бюджетування та складання графіку документообігу;
- автоматизації – складання вимог для комп'ютерних програм та вихідної інформації.

Умовою для впровадження повноцінного бюджетування на підприємстві є необхідність проходження всіх трьох його складових [2].

Але такий підхід щодо технології постановки бюджетування у сучасних ринкових умовах не дає можливості щодо його впровадження на вітчизняних підприємствах малого бізнесу.

До малих підприємств згідно діючого законодавства відносяться як юридичні особи так і фізичні особи – підприємці. Такі підприємства різних сфер діяльності, мають невеликий обсяг валового річного доходу, невеликий штат працівників та спрощену організаційну структуру. Тому, існує думка що впровадження бюджетування для таких підприємств є економічно не обґрунтованим, т.я. потребує значних фінансових та трудових витрат. Але автор

вважає, спираючись на практичний досвід, що впровадження повноцінного бюджетування на малих підприємствах можливо здійснити по спрощеній технології.

Реалізація першого етапу технології впровадження бюджетування повинна здійснюватися з урахуванням того, що малому підприємству не потрібно складати велику кількість бюджетів, частіше всього достатньо складати основні бюджети: доходів та витрат, рух грошових коштів, розрахунковий баланс і додатково складати деякі графіки платежів.

Реалізація другого етапу передбачає побудову фінансової структури підприємства з визначенням центрів фінансової відповідальності. Але автор вважає, що на малих підприємствах не обов'язково будувати фінансову структуру, а можливо використання існуючої організаційної структури. Що дає можливість значно скоротити витрати на постановку бюджетування на таких підприємствах та дозволяє не привертати додаткові трудові ресурси для ведення бюджетування на підприємстві.

Крім того вибір програмного продукту, щодо ведення бюджетування повинен базуватися на принципах економічності і раціональності. Тому розробка програмного продукту безпосередньо для даного підприємства є не обов'язковим і частіше всього можна використовувати програмні продукти які має підприємство або використовувати типові програмні продукти що дозволяють автоматизувати систему бюджетування на малому підприємстві.

Таким чином, існуюча технологія постановки бюджетування, потребує подальшого вдосконалення з урахуванням розміру та стадії розвитку підприємства.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Ананская М.А. Бюджетирование как реакция системы управления на изменение внешней среды / Вісник Національного університету «Харківський політехнічний інститут». Збірник наукових праць. Тематичний випуск: Технічний прогрес і ефективність виробництва. – Харків: НТУ «ХПІ». – 2006.- №13(1), - с.82-85.
2. Хруцкий В.Е. Внутрифирменное бюджетирование.- Москва: ФиС, 2002.